

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Humor

1 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

a

- een uitleg dat de mop een onderdeel is van onze cultuur, met een toepassing van het kernconcept cultuur en daarvan een voorbeeld uit tekst 1

1

b

- een uitleg dat het sociaal-culturele verschijnsel humor dynamisch is, met informatie uit tekst 1 waaruit blijkt dat uitdrukkingsvormen van humor veranderen in de tijd

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- De mop is een uitdrukkingsvorm van humor die mensen als lid van de samenleving verworven hebben. Rond de negentiende eeuw ontstaat de mop met de clou als kenmerkende eis (r. 16-20). Deze uitdrukking van humor is dus een onderdeel van onze cultuur

1

b

- Uit kluchtboeken blijkt dat de eis van een clou niet aan oudere uitdrukkingsvormen van humor werd gesteld (r. 20-21). Uitdrukkingsvormen van het verschijnsel humor in de samenleving veranderen in de tijd. Het sociaal-culturele verschijnsel humor is dus dynamisch

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

a

- een uitleg dat in de mop het kenmerk van instituties ‘enerzijds vrij stabiel, maar anderzijds ook relatief veranderlijk’ herkenbaar is, met daarvan een voorbeeld uit tekst 1

1

b

- een uitleg dat institutionalisering van de humoristische vertelling heeft plaatsgevonden, met een toepassing van het kernconcept institutionalisering
- informatie uit tekst 1 over de humoristische vertelling waaruit institutionalisering blijkt

1

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- In de mop is dit kenmerk van instituties herkenbaar. Als humoristische vertelling is de mop al duizenden jaren oud (r. 7-9) en daarmee is humor een stabiel gedragspatroon. Het nieuwe humoristische genre mop is vermoedelijk pas honderdvijftig jaar oud (r. 1-4) en daarmee is humor ook relatief veranderlijk

1

b

- Onder invloed van de modernisering veranderden de oude humoristische genres in een meer puntig genre, de mop (r. 25-28). Aan de mop zitten striktere eisen, over de herkenbaarheid van personages en setting, de opbouw en de clou (r. 10-16)
- Meer dan oudere vormen van humor voldoet de mop aan min of meer geformaliseerde regels in standaardgedragspatronen. Daaraan is institutionalisering van de humoristische vertelling te herkennen

1

1

3 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat urbanisatie de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor beïnvloed heeft, met daarover informatie uit tekst 1

voorbeeld van een juist antwoord:

In tekst 1 staat dat de toon voor nieuwe standaarden in humor gezet is door de sterk tot bloei gekomen stedelijke vermaakscultuur (r. 29-33). De stedelijke vermaakscultuur kon opbloeien door de toename van mensen in de steden. Het demografische kenmerk urbanisatie heeft dus de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor beïnvloed.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor individualisering te herkennen is, met een toepassing van het kernconcept individualisering 1
- een voorbeeld uit tekst 2 waaruit individualisering blijkt 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Vanaf de achttiende eeuw werd humor meer gewaardeerd als het voortkwam uit de eigen sprankelende geest en dus zelfbedachte geestigheden waren (r. 17-21), en werd humor minder gewaardeerd als het kluchten, oftewel traditionele humoristische vertellingen, waren 1
- In de hogere waardering van zelfbedachte geestigheden, vanaf de achttiende eeuw, is een toename van zelfstandigheid in het bedenken en waarderen van grappen te herkennen. Dus is in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor individualisering te herkennen 1

5 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor het civilisatieproces te herkennen is, met gebruik van een kenmerk van het civilisatieproces 1
- een voorbeeld uit tekst 2 van het gekozen kenmerk 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het civilisatieproces in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor is te herkennen in een effectievere beheersing van impulsen, oftewel de toegenomen zelfdwang 1
- Deze toegenomen zelfdwang uit zich in de ontwikkeling van het sociaal-culturele verschijnsel humor in beheerste en gedisciplineerde glimlachjes, in plaats van in een onbeheerste bulderlach (r. 21-25) 1

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het sociaalconstructivisme-paradigma of het conflictparadigma • een uitleg dat het gekozen paradigma te herkennen is in het onderscheid in humorstijlen, met een kenmerk van het gekozen paradigma en informatie uit tabel 1 daarover <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het onderscheid in humorstijlen in tabel 1 is het sociaalconstructivisme-paradigma te herkennen • In tabel 1 worden verschillende betekenisgevingen aan platte humor onderscheiden. In de ene groep wordt platte humor als 'kwetsend' gezien en in de andere als 'gemakkelijk'. In het onderzoeken van sociaal-geconstrueerde betekenissen is het sociaalconstructivisme-paradigma te herkennen <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het onderscheid in humorstijlen in tabel 1 is het conflictparadigma te herkennen • In tabel 1 wordt onderscheid gemaakt tussen lager en hoger opgeleiden. Het onderscheid in humorstijlen in tabel 1 is een uiting van bestaande tegenstellingen tussen deze groepen. Door humor te beschrijven in termen van benodigd intellect bestendigen hoger opgeleiden hun maatschappelijke positie ten opzichte van lager opgeleiden, die dat niet doen. In het onderzoeken van maatschappelijke tegenstellingen is het conflictparadigma te herkennen 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

a

- een uitleg dat voor het samenstellen van tabel 1 beter gebruikgemaakt kan worden van de onderzoeksmethode interview dan van observatie, met een verschil tussen deze onderzoeksmethoden en informatie uit tabel 1 die direct verkregen kan worden met een interview

1

b

- een uitleg dat voor het samenstellen van tabel 1 met de onderzoeksmethode interview meer valide gegevens verkregen kunnen worden dan met observatie, met een toepassing van het begrip validiteit

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- Met een interview kan de onderzoeker mensen direct vragen naar eigen opvattingen over iemand met goede humor en over platte humor. Met een observatie kan alleen waargenomen worden of en wanneer mensen om bepaalde humor lachen, niet wat hun opvattingen zijn. Daarom kan een interview het best gebruikt worden voor het samenstellen van tabel 1

1

b

- Doordat opvattingen niet direct te observeren zijn, maar in een interview wel direct naar opvattingen gevraagd kan worden, kan de onderzoeker met een interview beter meten wat de onderzoeker wil meten dan met een observatie. Zo kan voor het onderscheiden van humorstijlen met een interview beter aan de eis van validiteit voldaan worden dan met een observatie

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat er een verschil is in cultureel kapitaal tussen lager en hoger opgeleiden, met een toepassing van het begrip cultureel kapitaal en informatie uit tabel 1 daarover 1
- een uitleg met het begrip cultureel kapitaal dat socialisatie een verschil in humorstijlen tussen lager en hoger opgeleiden kan verklaren, met een toepassing van het kernconcept socialisatie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In tabel 1 staat dat lager opgeleiden iemand met een goed gevoel voor humor als sociabel of gezellig beschrijven. Terwijl hoger opgeleiden iemand met een goed gevoel voor humor als gevat of scherp beschrijven, oftewel als een ontwikkeld iemand. Anders dan lager opgeleiden waarderen hoger opgeleiden eerder humor waarvoor kennis of een verfijnde smaak, oftewel meer cultureel kapitaal, nodig is 1
- Hoger opgeleiden hebben, in tegenstelling tot lager opgeleiden, tijdens hun opleiding cultureel kapitaal kunnen verwerven, waarmee zij andere humor waarderen. Dit verschil in socialisatie draagt dus bij aan verschil in humorstijlen tussen lager en hoger opgeleiden 1

9 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat er een verschil is in referentiekader tussen lager en hoger opgeleiden, met een toepassing van het begrip referentiekader en informatie uit tabel 1 daarover 1
- een uitleg dat het verschil in referentiekader kan leiden tot weinig sociale cohesie tussen lager en hoger opgeleiden, met een toepassing van het kernconcept sociale cohesie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In tabel 1 staat dat lager opgeleiden iemand met goede humor eerder als gezellig beschrijven en dat hoger opgeleiden iemand met goede humor eerder als gevat beschrijven. Lager en hoger opgeleiden hebben dus veelal andere opvattingen over wat humoristisch gedrag is. Er is hierover een verschil in referentiekader tussen lager en hoger opgeleiden 1
- Dit verschil in referentiekader kan de mogelijkheid om samen om een grap te lachen tegenwerken. Dit draagt niet bij aan het gevoel een groep te zijn, en kan dus leiden tot weinig sociale cohesie tussen lager en hoger opgeleiden 1

10 B